Міністерство освіти і науки України

Львівський національний університет імені Івана Франка

Затверджено
на засіданні приймальної комісії
Львівського національного університету
імені Івана Франка
25.05.2026 р. (протокол № 9)

Т. в. о. ректора,
перший проректор _____ Андрій ГУКАЛЮК

ПРОГРАМА

фахового заліку

для здобуття освітнього ступеня магістра

Спеціальність – В11.055 Філологія «Романські мови та літератури (переклад включно), перша – французька»

Освітня програма – Французька та друга іноземні мови і літератури

Львів – 2026

Фахові вступні випробування перевіряють рівень фундаментальної та професійної підготовки бакалаврів, які повинні:

• поглиблено володіти основною іноземною мовою, набути інноваційних умінь, вільно, впевнено і правильно користуватися французькою мовою у професійних, наукових та інших цілях; володіти чотирма видами мовленнєвої діяльності на рівні С1 за шкалою Ради Європи: розуміти при читанні і сприйнятті на слух інтегрований зміст і деталі текстів усіх типів будь-якого рівня змістової і мовної складності (крім вузько спеціальних); уміти вилучати із текстів як експліцитну так і імпліцитну інформацію, що міститься в них; вільно і адекватно використовувати французьку мову в ситуаціях усного спілкування: вміти інформувати, описувати, повідомляти, висловлювати свій погляд та аргументувати його, дотримуючись параметрів комунікативної адекватності, мовної правильності, відповідної структурованості та зв'язності; писати добре структуровані тексти, відповідно до ситуації і комунікативного наміру (твір, реферат, доповідь, тези доповіді, коментар, анотацію, наукову статтю); реферувати і нотувати наукові та науково-методичні матеріали на різну тематику;

• володіти знаннями з теорії мови: знати основні положення сучасних лінгвістичних теорій, що складають концептуальну основу теоретичних дисциплін, базові поняття теорії мови; визначати на функціональному рівні граматичний статус омонімічних, синонімічних та полісемантичних конструкцій, трансформувати певні конструкції в семантично еквівалентні; розкривати закономірності відношень між мовними формами та їх змістом, володіти основами порівняльно-історичного методу вивчення мови, мати належні знання з історії формування фонетичної, лексичної, морфологічної та синтаксичної систем французької мови; знати особливості формування і структури лексичного значення, парадигматичних угрупувань лексики, можливості збагачення лексичного складу, його соціальний та територіальний поділ, основні типи словників; кваліфіковано аналізувати лексичне значення слова, особливості формування лексичних одиниць, підбирати синоніми, антоніми, будувати синонімічні ряди, формувати тематичні групи, лексико-семантичні поля.

• володіти широкою теоретичною основою, що розкриває загальні та спеціальні закономірності процесу вивчення іноземних мов як засобу спілкування, освіти, виховання і розвитку, що охоплює крім методичних знань, також знання суміжних з методикою наук психолого-педагогічного і філологічного циклів; вільно оперувати основними методичними поняттями та методами дослідження; формувати іншомовну комунікативну компетенцію учнів середніх навчальних закладів: лінгвістичну, прагматичну, соціокультурну;

• знати процес виникнення та формування літератури на теренах сучасних країн, література яких вивчається; історичні умови формування національної літератури, влив світоглядних та філософських засад на її формування; основні

стильові ознаки кожної епохи та особливості розвитку літератури в конкретних історичних та суспільних умовах; роди і жанри, характерні для кожного періоду розвитку літератури, жанрові особливості певного твору представників кожної епохи, особливості їхньої творчості, а також роль у розвитку національної літератури; уміти критично аналізувати художні твори з урахуванням соціально-історичних умов їх створення, біографічних даних про автора тощо; застосовувати порівняльний, історично-порівняльний та інші методи для аналізу художніх творів; диференціювати поетологічні особливості окремих напрямів, течій, жанрів, художніх творів.

Програма вступних фахових випробувань укладена згідно зазначених вище вимог на основі навчальних програм таких фундаментальних і професійно-орієнтованих дисциплін: 1.«Практичний курс французької мови»; 2.«Лексикологія»; 3.«Історія французької мови»; 4.«Теоретична граматика»; 5.«Методика викладання французької мови»; 6. «Стилістика французької мови»; 7. «Теорія і практика перекладу»; 8.«Національна література».

1. Практичний курс французької мови
(лексико-граматичний та культурологічний аспекти)

Тестування з французької мови має на меті перевірити рівень мовної та мовленнєвої компетенції вступників на ОКР «Магістр» / «Спеціаліст».

Мовна компетенція передбачає знання системи мовних моделей та вербалізованих лінгвістичних операцій, що регулюють процес породження актуальних речень відповідно до інтенції мовця.

Мовленнєва компетенція передбачає уміння в автоматизованому режимі користуватися в мовленнєвій діяльності можливостями мовної системи, здатність адекватно використовувати мову у різних соціально-детермінованих ситуаціях спілкування, що зумовлює розширення об’єму інформації екстралінгвістичного характеру, що має культурологічну чи країнознавчу цінність.

Розвиток мовної та мовленнєвої компетенції ґрунтується на принципі єдності тематичного та міжкультурного аспектів.

Тематичний аспект опирається на особистий і фаховий досвід студента і охоплює як побутову тематику (типові повсякденні ситуації), так і країнознавчу (суспільно-політичне, економічне та культурне життя країни, мову якої вивчають).

Міжкультурний аспект передбачає знання культури країни в широкому розумінні цього слова, що охоплює всі сфери людського буття. Міжкультурний аспект націлений на пізнання, толерантне сприймання і розуміння іншої культури порівняно з рідною культурою, на вдосконалення умінь будувати свою мовленнєву поведінку відповідно до соціокультурної специфіки країни, мову якої вивчають.

На основі активного та пасивного володіння лексичним матеріалом через мовну здогадку і граматичну компетенцію необхідно показати під час тестування здатність до адекватного вибору лексичних або комунікативних еквівалентів та граматичних структур. Бакалаври повинні уміти перекладати без словника будь-які тексти (крім технічних) з французької на літературну українську мову; досконало розуміти на слух усну французьку мову, вести монолог і дискусію на теми: 1) проблеми педагогіки і виховання, стосунків між батьками, дітьми і школою, 2) проблеми споживання і ринку, економічні збитки і боротьба з підробками; 3) проблеми безпеки і тероризму у сучасному суспільстві; 4) ситуація жінки на ринку праці; 5) питання ефективності освітян та роль учителя в розвитку особистості; 6) проблеми виховання дитини.

1.1. Тематика курсу:

Education: **Faut-il punir les enfants?** La sévérité, c'est reparti. Situation actuelle du problème. Pères et mères ne veulent pas passer pour des brutes. Vous avez dit "punition idéale"? Fini de rire! Punition, punition chérie. Sévir, c'est prévenir un peu. Faut-il punir les parents?

Economie : **Le raz-de-marée des faux**. Les menaces économiques des contrefaçons et les mesures prises par la France. Qu'est-ce qui fait l'objet de contrefaçons? Les dangers présentés par les contrefaçons pour les consommateurs et la lutte contre les contrefacteurs.

Société : **Les otages de Neuilly. HB** : L'incroyable menace. Une rançon record et un marchandage terrifiant. Conseil de guerre à l'Intérieur. Vaines recherches, mais les négociations se prolongent. La décision de l'intervention finale.

Société : **Elle avait tout pour réussir**. La situation des femmes sur le marché du travail. Les bastions masculins et le machisme. Les causes de la méfiance vis-à-vis de la femme. Trois stratagèmes pour réussir et le point de rupture : la maternité. On demande papas poules. Marginalisation ou travail à temps partiel.

Enseignement : **Que valent les profs?** Comment sont formés et évalués les enseignants? Quels sont les défauts des professeurs défaillants et les erreurs pédagogiques les plus typiques? Quels professeurs ont marqué votre formation et influé sur votre destin?

Éducation: **Faut-il décapiter l'enfant-roi?** L'enfant comme un être égal et différent. Démocratie familiale et tyrannie infantile. Conduite destructrice pour la personnalité de l'enfant. Les bonnes méthodes éducatives.

1.2Лексична компетенція

Кваліфіковано аналізувати лексичне значення слова чи фразеологізму, особливості процесів формування похідних та фразеологічних одиниць; розрізняти види лексичних значень та системних зв'язків лексики, підбирати синоніми, антоніми, будувати синонімічні ряди; формувати тематичні групи,

лексико-семантичні поля; визначати соціальну та територіальну приналежність лексичної одиниці; ідентифікувати фразеологізми та аналізувати їх структуру; ідентифікувати лексичну одиницю на основі її визначення; користуватися різними типами словників.

Мати активний словниковий запас, який би відповідав реалізації певних мовленнєвих ситуацій та робив би можливою бесіду на належному лексичному рівні стосовно певного кола тем (5000 слів та словосполучень). Вільно володіти продуктивним та рецептивним словниковим запасом, бути в стані самостійно опрацьовувати і розширювати пасивний словниковий запас. Лексичну полісемію, лексичну антонімію, лексико-семантичні поля, тематичні групи, способи словотвору лексичних одиниць, які вивчаються.

Увага приділяється:

– засвоєнню таких видів фразеологізмів**:**

а) фразеологізмів-соматизмів із ключовим елементом: ***oreille, main, doigt, tête, dent, dos, pied, cœur, nez, oeil****;*

б) субстантивальними фразеологізмами : ***raison, chose***;

в) адвербіальними фразеологізмами: ***peu***;

г) з прономінальними фразеологізмами: ***rien.***

– перекладу фраз, які містять фразеологізми з вказаними ключовими словами, з французької на українську мову.

– знаходженню відповідності тлумачень, взятих зі словників, із фразеологізми;

– вивченню прислів'їв, утворених з вказаними ключовими словами та їхніх українських еквівалентів;

– перекладу з української на французьку фраз, вживаючи фразеологізми з вказаними ключовими словами;

– пошуку синонімів, ідентифікації слова за його словниковим визначенням, перекладу слів і конструкцій з вказаних тем.

1.3. Граматична компетенція

Знати граматичні норми сучасної французької мови, характерні риси граматичної будови слів і словосполучень, їх сполучуваність в семантико-комунікативному аспекті.

Знати і застосовувати на практиці правила побудови наступних видів підрядних речень: підрядних речень в ролі підмета, підрядних речень в ролі іменної частини присудка, умовних підрядних речень.

Вміти будувати наступні типи підрядних речень в ролі підмета:

- підрядні речення-підмети, які вводяться сполучником ***que*** ;
- підрядні речення-підмети, які вводяться вказівними займенниками, визначеними відносним підрядним реченням: ***celui, celle, ceux, celles qui*** …;
- підрядні речення-підмети, які вводяться зворотами ***ce qui, ce que (ce dont, ce à quoi), tout ce qui, tout ce que, etc. ;***

− підрядні речення-підмети, які вводяться відносними займенниками ***qui, quiconque, ce qui, ce que;***

− підрядні речення-підмети, присудком яких є інфінітив;

− підрядні речення-підмети, які вводяться безособовим зворотом;

− підрядні речення-підмети, які вводяться прислівником способу дії.

Вміти будувати наступні типи підрядних речень в ролі іменної частини присудка:

− підрядні речення-атрибути, які вводяться сполучником ***que***;

− підрядні речення-атрибути, які вводяться вказівними займенниками, визначеними відносним підрядним реченням: celui, celle, ceux, celles qui…;

− підрядні речення-атрибути, які вводяться зворотами ***ce qui, ce que (ce dont, ce à quoi), tout ce qui, tout ce que, etc. ;***

− підрядні речення-підмети, які вводяться прийменником ***de*** та містять інфінітив.

Вміти будувати наступні типи умовних підрядних речень і знати вживання граматичних часів та способів:

– власне кажучи підрядні умовні речення або підрядні гіпотетичні речення;

– підрядні умовні речення порівняння;

– підрядні умовні речення протиставлення;

- підрядні умовні речення, що вводяться іншими сполучниками та сполучними конструкціями.

Трансформувати різні типи підрядних речень синонімічними синтаксичними конструкціями, а саме вміти робити: перетворення підрядного речення умови з ***si*** на іменні групи з прийменниками ***avec / sans***; підрядного речення умови з ***s'il y a*** – на конструкцію ***en cas de***; перетворення підрядного речення умови з відтінком способу дії на герундій; перетворення підрядного речення умови з на абсолютний партиципіальний зворот; на конструкцію ***à + infinitif***; перетворення підрядного умовного речення порівняння на конструкції ***comme pour + infinitif, comme + participe passé***; перетворення підрядних речень-підметів, введених ***de + infinitif***, на підрядні речення причини;

Здійснювати лексико-граматичний аналіз та реферування невідомого текста (на основі статей періодики).

Література

1. Abou-Samra M., Heu-Boulhat É., Perrard M., Caraco A. Édito B2 : Méthode de français (4ième édition) / M. Abou-Samra, É. Heu-Boulhat, M. Perrard, A. Caraco. – Les éditions Didier FLE, 2022. – 223 p.

2. Heu-Boulhat É., Maspoli H., Perrard M. Édito B2 : Cahier d'activités / É. Heu-Boulhat, H. Maspoli, M. Perrard. – Les éditions Didier FLE, 2022. – 190 p.

3. Djimli H., Frappe N., Fréquelin M., Gouelleu M., Jung M., Moreau N. Le DELF 100% réussite (2ième édition) / H. Djimli, N. Frappe, M. Fréquelin, M. Gouelleu, M. Jung, N. Moreau. – – Les éditions Didier FLE, 2022. – 207 p.

4. Бабінчук І.І. Підручник з французької мови для старших курсів французької філології. – Львів, 2009.

5. Бабінчука І.І. Практичний курс синтаксису складнопідрядних речень французької мови. – Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 2018. – 280 с.

6. Fairon C., Simon A.-C. Le petit bon usage de la langue française [d'après l'oeuvre de Maurice Grevisse]. – De Boeck Supérieur, 2018. – 570 p.

7. Sijérols É., Claude P. Grammaire niveau avancé: 450 nouveaux exercices [nouvelle édition]. – Clé International, 2007. – 219 p.

8. Parizet M.-L. ABC Delf B2 / M.-L. Parizet. – Sejer: Cle International, 2013. – 192 p.

9. Payet A., Sanchez C. ABC DELF Junior scolaire B2 (200 exercices) / A. Payet. – Sejer : Clé international, 2015. – 208 p.

10. Heu É., Mabilat J.-J. Édito B2: méthode de français 3ième édition / É. Heu. – Éditions Didier, 2015. – 223 p.

11. Heu É., Mabilat J.-J. Édito B2: cahier d'exercices 3ième édition / É. Heu. – Éditions Didier, 2015. – 168 p

12. Abbadie C., Chovelon B., Morsel M.-H. L'expression française écrite et orale [édition 2003]. – Presses Universitaires de Grenoble, 2003. – 243 p.

13. Rey A., Chantreau S. Dictionnaire des expressions et locutions. – Paris: Dictionnaires Le Robert, 1993. – 888 p.

14. Bescherelle 1. La conjugaison de 12000 verbes : dictionnaire de douze mille verbes. – Paris : Hatier, 1990. – 175 p.

15. Sijerols É., Renaud D. Grammaire 450 nouveaux exercices: niveau intermédiaire / É. Sijerols. – Sejer : Clé international, 2004. – 191 p.

16. Boularès M., Frérot J.-L. Grammaire progressive du francais : niveau avancé (avec 400 exercices) / M. Boularès. – Sejer : Clé international, 2004. – 192 p.

2. Лексикологія французької мови

Лексикологія. Предмет лексикології. Місце лексикології серед лінгвістичних дисциплін. Методи лексикологічних досліджень. Лінгвістичний знак і референт. Значення слова і поняття. Функції слова.

Лексична система. Одиниці лексичної системи. Слово як одиниця мови. Основні критерії ідентифікації й делімітації слова в мовному потоці.

Словотвір. Предмет і завдання словотвору**.** Основні шляхи збагачення лексичної системи французької мови. Основні поняття дериватології. Словотвірна модель (СМ), словотвірний тип (СТ) – комплексні одиниці системи словотвору. Продуктивність СМ та СТ.

Морфологічні способи словотвору. Суфіксальна деривація**.** Функції суфіксів. Класифікація суфіксів. Основні семантичні групи субстантивних суфіксів. Основні семантичні групи прикметникових суфіксів. Суфікси дієслів та прислівників.

Префіксальна деривація. Інші типи деривації. Продуктивні моделі дієслівної префіксальної деривації. Продуктивні моделі префіксальної деривації іменників. Продуктивні моделі префіксальної ад'єктивної деривації. Префіксально-суфіксальна деривація (парасинтез) . Невласне деривація (конверсія).

Складні слова. Скорочення. Способи скорочення. Типи слів. Усічення (апокопа, аферeза). Слова – телескопи.

Запозичення. Основні типи запозичень. Запозичення з класичних та східних мов. Запозичення з романських та германських мов. Англійські запозичення.

Фразеологія. Неологія. Предмет фразеології. Критерії ідентифікації фразеологізмів. Класифікація фразеологізмів. Фразеологічні: зрощення, єдності, сполучення. Паремія. Фразеологічні варіанти та синоніми. Неологізми. Типи неологізмів.

Семантичний аналіз лексики. Типи лексичних значень. Семантична еволюція слів. Основні способи семантичної еволюції слів. Метафора. Метонімія. Синекдоха. Поняття лінгвістичного поля. Типи полів.

Лексичні парадигми. Лексикографія. Лексичні парадигмиСинонімія. Типи синонімів. Диференційні варіації синонімів. Антоніми. Типи антонімів. Гіпероніми, гіпоніми. Омоніми, пароніми, автоніми.

Література

Базова

1. Gaudin F., Guespin L., Initiation à la lexicologie française. De la néologie aux dictionnaires. Duculot, 2000

2. Polguère A., Lexicologie et sémantique lexicale: Notions fondamentales. Presses de l'Université de Montréal, 2016.

3. Смущинська І.В. Французька лексикологія (Навчальний посібник). – К.: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2015.

4. Niklas-Salminen A. La lexicologie. Armand Colin, 2015.

5. Gaudin F., Socioterminologie. Une approche sociolinguistique de la terminologie. Duculot, 2003.

6. LEHMAN Alise, Introduction a la lexicologie,-Semantique et morphologie 3-e edition, Paris : Armand Colin, 2008.

7. Huygh R. Les noms généraux d'espace en français. Duculot,2009

8. Bracops M. Introduction à la pragmatique. Bruxellle, 2006.

9. Garde – Tamine J. La grammaire: Phonologie, morphologie, lexicologie./J.Garde – Tamine// Methode et exercices corriges Part.1.- Paris: Armand Collin, 1990, 1998 - 174 p.

10. Lehmann A., Martin-Berthet A. et F.Introduction à la lexicologie : sémantique et morphologie . 1998.

11. Blanco X., Sfar I., Lexicologie(s) : approches croisées en sémantique lexicale. Peter Lang AG, Internationaler Verlag der Wissenschaften, 2018.

Інформаційні ресурси

1. https://www.scribd.com/document/433690256/Lexicologie
2. https://www.studocu.com/row/document/kafkas-universitesi/makine-dinamigi/lexicologie-semantique/29135779
3. https://www.researchgate.net/publication/341823823_L%27enseignement_de_la_lexicologie_FLE_les_nouvelles_approches
4. https://www.cairn.info/les-mots-francais--9782130448976-page-102.htm
5. https://elex.link/elex2021/wp-content/uploads/eLex_2021-proceedings_compressed.pdf
6. https://www.linguistes.com/mots/dictionnaires.html

3. Історія французької мови

Періодизація історії французької мови.

Кельтизація території Франції. Хронологія та шляхи кельтизації території Франції. Ареали кельтизації території Франції. Галльські сліди в топонімії, зміни у фонетиці та морфології народної латини Галлії.

Романізація Галлії. Хронологія та шляхи завоювання Галлії римлянами та їх вплив на утворення мовних ареалів на території сучасної Франції. Падіння Римської імперії та його вплив на розвиток народної та класичної латини в Галлії.

Народна латина. Народна латина як основа утворення французької мови. Розвиток вокалізму та консонантизму народної латини. Тенденції розвитку граматичної будови народної латини. Особливості розвитку синтаксису народної латини. Особливості розвитку лексичного складу народної латини.

Германізація Галлії. Хронологія та умови утворення германських держав в Галлії: етапи германізації. Ареали германізації Галлії. Відмінності процесу германізації від процесу романізації. Германські сліди в топонімії та антропонімії. Германські лексичні запозичення у французькій мовою. Зміни у фонетичній системі та граматичній структурі.

Галло-романський період. Особливості розвитку народної латини після падіння Римської імперії. Вокалізм галло-романської мови: наслідки змін характеру наголосу. Стягнення слів, розвиток наголошених голосних: дифтонгізація, палаталізація, позиційно (зумовлені) зміни, розвиток ненаголошеного вокалізму (синкопа посттонічних та протонічних голосних). Консонантизм галло-романської мови: африкатизація, палаталізація, йотизація,

озвучення, оглушення, випадіння. Розвиток інтервокальних та кінцевих приголосних. Розвиток груп приголосних.

Старофранцузький період (IX-XIII ст.ст.) Соціолінгвістична ситуація: Верденська угода (843 р.), Страсбургська присяга (842 р.), феодальне роздроблення території Франції. Діалектне розчленування старофранцузької мови. Формування загальнофранузької писемно-літературної мови.

Розвиток фонетичної системи старофранцузької мови: поява двох нових голосних; редукція протонічного та посттонічного e; тенденція до монофтонгізації дифтонгів і трифтонгів; перетворення [ẽ] в [a]; тенденція до спрощення груп приголосних (вокалізація; зникнення перед приголосними; втрата африкат; делабіалізація палатальних приголосних).

Морфологія старофранцузької мови. Типи відмін іменника та прикметника, особливості утворення жіночого роду прикметників. Ступені порівняння прикметників. Форми та функції означеного та неозначеного артиклів. Етимологія та фонетичні фактори утворення системи займенників (особових, посесивних, демонстративних, відносних та питальних, неозначених)

Особливості розвитку теперішнього часу дійсного та бажального способу. Основні типи сильних та слабких перфектів. Особливості розвитку імперфекта. Розвиток особових закінчень часових форм. Основні форми інфінітивів. Основні типи сильних та слабких дієприкметників минулого часу. Дієприслівник теперішнього часу. Герундій.

Синтаксис старофранцузької мови. Порядок слів у старофранцузькій мові. Переважання паратаксису над гіпотаксисом.

Лексика старофранцузької мови за її походженням. Особливості словотвору у старофранцузькїй мові в порівнянні зі словотвором у сучасній французькій мові.

Середньофранцузький період (XIV-XV ст.)

Соціолінгвістична ситуація. Процес релатинізації французької мови: Поява передвісників Відродження у Франції. Розширення перекладацької діяльності з латини на французьку мову (Ніколя Орема, П’єра Берсюіра, Жака Бушо, Рауля де Преля та Лорана Прем’єрфе). Початок утворення наукової та технічної термінології.

Фонетична система середньофранцузької мови. Заміна словесного наголосу ритмічним. Продовження стягнення дифтонгів та поява напівголосних [j], [ɥ], [w]. Випадання або ослаблення голосних в зіянні. Випадання кінцевого **e**, який стоїть після голосного. Поява історичної довготи. Зумовлена зміна відкритості ǫ та ę. Випадання **s** в середині слова. Випадання кінцевих приголосних. Становлення системи зв’язування (liaison).

Морфологія середньофранцузької мови.

Зникнення двовідмінкової системи. Перетворення флексії **s** в ознаку множини. Збереження відмінкової системи в особових займенниках. Поглиблення тенденції

до аналітичного способу вираження граматичних значень. (перетворення артикля в обов'язкову ознаку іменника; заміна форм неозначеного артиклів множини *uns* / *unes* формою *des;* поява партитивного артикля; дедалі частіше вживання займенника-підмета з дієсловом). Тенденція до спрощення та уніфікації форм.

Синтаксис середньофранцузької мови.

Поступове установлення прямого порядку слів в реченні. Утворення питального звороту *est-ce que* для збереження прямого порядку слів в питальних реченнях. Вживання другої частки заперечення. Інтенсивний розвиток системи підрядних речень. Усунення форм бажального способу дієслів з умовних речень.

Лексика середньофранцузької мови та зміни у словниковому складі.

Ранньофранцузький період (XVI). Соціолінгвістична ситуація: утворення французької нації. Формування придворної шляхти. Криза королівської влади та релігійні війни. Проблеми становлення французької мови як державної (Ордонанс Віллер-Коттре), мови викладання та наукових досліджень, її проникнення у вищу школу.

Поява перших граматик французької мови та перші спроби її нормування: початок формування граматичних вчень у Франції (Дж. Пальграв, Ж. Дюбуа, Л. Мегре, Робер Етьєн, П. де Ля Раме, Анрі Етьєн). Думки Ф. Брюно про перші граматики французької мови.

Перші спроби реформи французької орфографії.

Стан французької орфографії на початку XVI ст. Прийняття латинського алфавіту як одна з причин недосконалості французької орфографії. Три періоди у розвитку французької орфографії: період клiриків (IX-X ст.), період Жонглерів (XI-XII ст.) і період судейських писарів (XIII-XV ст.). Розвиток книгодрукування у Франції і негайність уніфікації французької орфографії. Етимологічний принцип орфографії Жака Дюбуа. Фонетичний принцип Луї Мегре. Два противники фонетичного принципу орфографії: Жак Пелетьє дю Манта Гійом дез Отель. Ультра революційний проект Онора Рамбо. Книгодрукарі, як супротивники реформи орфографії. Причини невдачі спроб реформи французької орфографії.

Маніфест "Захист та прославлення французької мови" (1549) Жоакіма дю Белле. Проблема вдосконалення французької мови. Лінгвістичні погляди літературної групи Плеяди. Усвідомлення недосконалості французької мови прихильниками заміни латини рідною мовою у всіх сферах інтелектуальної діяльності.

Фонетична система ранньофранцузької мови. Причини уповільнення і майже припинення розвитку фонетичної системи французької мови. Завершення стягнення дифтонгів та трифтонгів. Оніміння та випадання редукованого *e*. Завершення утворення системи носових голосних. Перерозподіл відкритого *e* залежно від їх положення. Коливання у вимові *[o] – [u]* . Коливання *[a] – [e]* та *[e] - [a]*. Встановлення опозиції *a* переднього / *a* заднього.

Загальна характеристика розвитку консонантизму ранньофранцузької мови. Втрата придихового *h*. Втрата палатальної плавної приголосної *l'*. Продовження випадання кінцевих приголосних. Продовження утворення системи зв'язування.

Морфологія ранньофранцузької мови. Загальна характеристика граматичної структури ранньофранцузької мови. Встановлення норм та розширення вживання артиклів. Зменшення випадків чергування основи форм іменників та прикметників та їх уніфікації. Дедалі частіше встановлення функціонального розрізнення між вживанням форм самостійних (наголошених) та придієслівних (ненаголошених) особових займенників. Встановлення нової системи функціональної опозиції посесівів та демонстративів (детермінативи / займенник). Поширення вживання складних відносних займенників. Узагальнення закінчень *–s* та *-e* у першій особі однини дієслів. Поширення вставного *–t* у питальній формі діє слів. Змішування закінчень *passé simple* та *imparfait du subjonctif*. Уніфікація закінчень у першій та другій особах *présent du subjonctif*. Зникнення чергування голосної основи в дієсловах.

Синтаксис ранньофранцузької мови. Дві тенденції у розвитку синтаксичної структури ранньофранцузької мови. Поступове закріплення прямого порядку слів у реченні. Поширення інфінітивних та дієприкметникових речень. Відмінності у вживанні інфінітивних речень між ранньофранцузькою та сучасною мовами. Розвиток системи складнопідрядних речень та утворення нових складних сполучників.

Шляхи збагачення лексики ранньофранцузької мови. Збагачення лексики з допомогою внутрішніх ресурсів французької мови: конверсія, афіксація, вживання діалектизмів, архаїзмів та професійних термінів. Збагачення лексики шляхом запозичень з латини, грецької, італійської та германських мов.

Новофранузький період (XVII-XVIII ст.) Соціолінгвістична ситуація. Встановлення Генріхом IV релігійної злагоди у Франції: Нантський едикт (1598). Боротьба Кардинала Ришельє за встановлення абсолютистської монархії у Франції. Апогей абсолютизму при Людовику XIV та централізації країни. Завершення національного об'єднання шляхом приєднання нових провінцій: Русильон (1659), Артуа (1659), Фландрія (1659), Франш-Конте (1678), Ельзас (1678), Лотарингія (1766), Корсика (1768). Формування ідеології абсолютизму. Перетворення королівського двору в законодавця норм. Значення першої французької революції для ствердження мовних норм французької буржуазії. Погляд на мову як на один з істотних елементів національності.

Діяльність Французької Академії: Проблема нормування французької літературної мови. Погляди Малерба на розвиток французької літературної мови. Зародження напрямку пуризму в писемно-літературній мові. Опозиція теоріям пуристів (Антуан Фюретьєр). Розробка Клодом Вожла теоретичних засад нормування французької загальнолітературної мови (bon usage).

Дві тенденції у пуризмі: до встановлення в писемно-літературній мові “благородного стилю” та до “аристократичного пуризму”. Салон маркізи де Рамбуйє та “преціозний” стиль.

Два напрямки у розвитку граматичної теорії: емпіричний та філософський. Вплив раціоналістичної філософії Рене Декарта (картезіанство) на подальший розвиток мовних теорій у Франції та поява “Граматика Пор-Рояля ” Лансло та Арно. Криза абсолютизму і соціально-політичний та ідеологічний рух Просвітництва. Подальший розвиток мовних теорій у XVIII ст.: перетворення мови творів письменників-класиків у зразок для наслідування та зростаючий вплив раціоналістичної граматики. Видання французької енциклопедії та її роль у розвитку лексики французької літературної мови. Зростаючий вплив прихильників “неології”.

Фонетична система новофранцузької мови. Завершення процесу монофтонгізації *eo › o*. Завершення розвитку звукосполучення *[we]*. Продовження випадання редукованого e. Стабілізація вагання у вимові ненаголошених початкових *[o]* та *[u]*. Деназалізація голосних перед вимовленими носовими приголосними. Процес встановлення системи відкритості / закритості у залежності від їх положення у слові. Встановлення кількісно-часової опозиції. Стабілізація випадання кінцевих приголосних *-p, -t, -s*. Відновлення зниклих кінцевих приголосних *f, -c, -l, -r*. Зміна у вимові *r* . Закріплення переходу м’якого (палаталізованого) *[‘l]* у йот. Тенденція до зникнення приголосного зв’язування (liaison consonantique).

Морфологія новофранцузької мови. Остаточне перетворення артикля в єдину ознаку роду та числа іменників. Утрата іменником зовнішніх ознак роду та числа. Формування нової системи утворення жіночого роду прикметників, закріплення, за деякими винятками, сучасної системи вживання займенників та детермінативів. Завершення формування сучасної морфологічної системи французького дієслова.

Синтаксис новофранцузької мови. Продовження процесу закріплення прямого порядку слів: тенденція до суміжного розміщення залежних речень; унормування розташування синтаксичних одиниць; поява нових мовних зворотів. Занепад proposition participe absolue, accusativus cum infinitivo.

Особливості розвитку лексики новофранцузької мови. Очищення від неологізмів та архаїзмів, стабілізація лексики, збагачення лексики за рахунок. Послаблення обмеження словникового складу у XVIII ст. під тиском наукового та технічного прогресу. Роль Французької Енциклопедії у розвитку словникового складу французької писемно-літературної мови. Вироблення Французькою Академією поділу на три основні літературні стилі. Початок англоманії та проникнення англіцизмів у французьку мову.

Сучасна французька мова (кінець XVIII, XIX-XX ст.). Соціолінгвістична ситуація: вплив Великої Французької революції на розвиток мови та її роль у

суспільстві. Боротьба з діалектами. Динаміка ролі французької мови в освіті. Зміни в орфографії. Лексичні зміни: календар, міри ваги та розміру, топонімія та антропонімія,

Деякі тенденції розвитку мови у кінці XX – початку XXI ст. Останні тенденції розвитку лексики, фонетики та граматики. «Фемінізація» назв професій. Останні спроби реформи орфографії.

Література

1. M. Perret Introduction à l'histoire de la langue française, 3e éd., Paris, Armand Colin, 2008

2. Allières Jacques, *La formation de la langue française*, Paris, PUF, coll. « Que sais-je ? », 1982.

3. Banniard Michel, *Du latin aux langues romanes*, Nathan, coll. 128, 1997 .

4. Brunot, Ferdinand et Charles. *Précis de grammaire historique de la langue française*. – Paris : Masson et Cie, 1949. – 642 p.

5. Cohen, Marcel. *Histoire d'une langue, le français*. – Paris : Éditions sociales, 1967. – 513 p.

6. Leclerc, Jacques. *Langue et société,* 2e édition. – Laval (Québec) : Mondia Éditeur, coll. "Synthèse", 1992. – 708 p.

4. Теоретична граматика французької мови

Предмет курсу “Теоретична граматика французької мови” та її зв’язок з іншими лінгвістичними дисциплінами. Стуктура мови: мова і мовлення. Мовна система. Основні граматичні поняття. Теоретичні поняття про форму і зміст, та значення лексичних одиниць. Одиниці граматичної будови (фонетика, морфема, слово). Різні типи граматик. Аналітизм французької мови. Асиметрія. Типи граматичних категорій: морфологічні, синтаксичні. Актуалізація і поняття лінгвістичної норми. Знакова система мови. Синхронічні і діахронічні модифікації знаків. Референція : означуюче, означуване, референт.

Проблема частин мови у французькій граматиці. Розрізнення частин мови і принципи їхнього виокремлення. Ієрархія частин мови. Транспозиція.

Іменник у семантичному аспекті, його морфологічні категорії і лексико-семантичні особливості. Семантико-граматичні групи іменників. Синтаксична група і синтаксичні функції іменника. Граматичні категорії іменника.

Прикметник. Семантика прикметників. Граматичні категорії прикметника. Синтаксичні функції прикметника.

Проблема детермінативів як частин мови. Семантика детермінативів. Артикль. Загальнотеоретичні проблеми артикля. Проблема часткового артикля. Відсутність артикля. Поняття десемантизації на прикладі артиклів у французькій мові.

Займенник як особлива частина мови. Семантика, синтаксичні особливості та морфологічні категорії займенників. Особові займенники та їхня інтерпретація

Категорія особи: означеність/ неозначеність. Неособовість та неозначеність. Присвійні і вказівні займенники. Нейтралізація. Займенникова референція.

Прислівник. Семантика прислівників. Граматичні категорії прислівників. Функції прислівників у реченні.

Дієслово. Значення, граматичні форми і синтаксичні функції дієслова. Семантико-граматичні групи дієслова. Валентність як лексико-семантична здатність лексем. Перехідність/ неперехідність дієслова. Статичні і динамічні дієслова. Граматичні категорії дієслова: спосіб, час, вид, стан. Різні концепції щодо видо-часової системи французького дієслова. Пасив, актив, фактитив. Займенникові дієслова і проблема зворотних дієслів. Синтаксичні функції дієслів у реченні

Неособові форми дієслова, їхні семантичні риси та синтаксичні властивості. Інфінітив, конструктивні особливості. Синтаксичні функції. Герундій, його функції і значення. Дієприкметник (теперешнього і минулого часу). Транспозиція неособових форм дієслова, їх морфологічні та синтаксичні ознаки. Синтаксичні функції дієприкметників у реченні.

Словосполучення як особлива одиниця граматики відмінна від слова і від речення. Характер і типи словосполучень французької мови. Визначення словосполучення. Теоретичні поняття про синтагми і словосполучення. Поняття валентності у словосполученнях. Функція інтонаційних засобів в словосполученні. Вільні та пов’язані словосполучення, їх диференційні риси. Функції словосполучення. Основні засоби зв’язку в словосполученні. Типи словосполучень. Сурядні і підрядні словосполучення. Класифікація словосполучень.

Речення. Визначення предикативності і модальності. Формальна, семантична та комунікативна структура речення. Аспекти вивчення речення. Конструктивний (статичний) і комунікативний (динамічний) аспекти. Семантична (смислова) структура. Частини мови у функції іменникового присудка. Члени речення. Синтаксичний зв’язок між членами речення. Засоби вираження предикативного зв’язку. Частини мови у функції іменникового присудка. Основні критерії визначення функцій членів речення.

Складне речення. Визначення. Класифікація речень. Складносурядне речення. Приєднування. Складнопідрядне речення. Засоби зв’язку. Підрядні додаткові, відносні та означальні речення. Сполучники обставинної підрядності.

Методичне забезпечення

1. Марінашвілі М. Д. Теоретична граматика французької мови : метод. рекомендації до самостійної роботи з навчальної дисципліни «Теоретична граматика основної іноземної мови» для здобувачів вищої освіти ступеня

бакалавра спец. 035 Філологія спеціалізації 035.055 Романські мови та літератури (переклад включно), перша – французька / М. Д. Марінашвілі. – Одеса : Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова», 2022. – 28 с.

3. Пежинська О.М. Навчальний посібник «Grammaire théorique du français: point de syntaxe» – Тернопіль: ТНПУ ім. В.Гнатюка, 2021. – 152 с.

3. Popovych M.M. Cours théorique de la grammaire française. Morphologie. - Tchernivtsi: Bukrek. 2010. -288 p.

4. 1. Кочерган, М. П. Загальне мовознавство: Підруч. для студ. філол. спец. ВНЗ. – 2 вид., випр. і доп. – К.: Видавничий центр "Академія", 2010. – 464 с

5.Вихованець І., Городенська К. Теоретична морфологія української мови. – К.: Пульсари, 2004. – 398 с.

Рекомендована література

Базова

1. Fournier N. Grammaire de français Classique. – P.:BELIN. 2002. -447 p.

2. Kleiber G. Problèmes de référence: Descriptions définies et noms propres. – P.: Klincksiek.1981. - 538 p.

3. Lagarde J. Les parties du discours dans la linguistique moderne et contemporaine //Language. – P.: Librairie Larousse, 1988.

4. Petiot G. Grammaire et linguistique. – P.: Armand Colin. 2000. -176 p

5. Ray A. Théorie du signe et du sens. – P.: Klincksiek. 1983. T. 1. - 538 p.

6. Stefanini. J. Histoire de la grammaire. – P.: CNRS. 2003. - 287 p.8. Wilmet M. Grammaire critique du français. – P.: Presse Universitaire de France. – P.: Hachette supérieur Duculot.1997. – 670 p.

Допоміжна

1.Grégoire M., Kostucki A., Grammaire progressive du français. CLE International, 2012.

2. Grevisse M. Le Bon Usage. Grammaire française avec des Remarques sur la langue française d'aujourd'hui.- P.Duculot, 1980

Інформаційні ресурси

http://dspace.onu.edu.ua:8080/handle/123456789/34596

5. Методика викладання французької мови

Методика викладання іноземних мов. Базові категорії. Метод і його три значення. Зв'язки методики та інших дисциплін.

Огляд основних напрямків розвитку методики як науки. Традиційна методика. Пряма методика і її внутрішня організація. Активна та аудіовізуальна методика. Комунікативний підхід. Акціональний підхід до вивчення мов.

Концепція навчання іноземних мов у середній загальній 12 річній школі. Сучасний підхід до вивчення іноземних мов. Мета, зміст, засоби і завдання

навчання іноземних мов у середній школі. Особливості змісту навчання на кожному етапі. Основні принципи системи навчання і види оцінювання навчальних досягнень. Помилка. Традиційне та інноваційне бачення.

Формування в учнів комунікативної компетенції. Зміст навчання та його особливості на кожному етапі. Навчання / вивчення основних аспектів мови: фонетика, граматика, лексика. Дидактика та стратегії читання і письма. Види мовленнєвої діяльності (усне і письмове вираження та усне і письмове розуміння) та їх взаємодія. Глобальна симуляція. Ігрова діяльність та рольові ігри. Поезія та пісня. Використання автентичних документів.

Модель уроку. Типи вправ та комунікативних завдань. Аналіз уроку та його основні складові. Професійні якості вчителя / викладача іноземної мови та характеристика його компетенції. Нульовий урок. Викладання іноземної мови з опорою на відео документи. Використання НТЗ в організації навчального процесу.

Література

Ingrid Verscheure, Isabelle Collet, Genre : didactique(s) et pratiques d'enseignement. Perspectives francophones, Collections 2023.

Véronique Laurens, Le français langue étrangère, entre formation et pratiques.- Broché, 2020.

Anne Colliaux, Enseigner différemment avec les TICE (Master Class, la boîte à outils des enseignants). Eyrolles, 2011.

Barbot Marie-José. Les auto-apprentissages. – Paris: Cle international, 2010.

Christine Tagliante, La classe de langue - Techniques et pratiques de classe – Paris: Cle international, 2006.

Claire Bourguignon, Pour enseigner les langues avec le CECRL : Clés et conseils , 2014.

GERMAIN, C. Evolution de l'enseignement des langues: 5.000 ans d'histoire. – Paris: Cle international, Col. DLE, 1993.

Ghislain Dominé, Les TICE en classe, mode d'emploi. ESF, 2017.

Guide du formateur (programme pluriannuel de formation continue des professeurs de français) 2003-2005 CIEP.

Jean-Pierre Cuq , Dictionnaire didactique du français langue étrangère et seconde, Paris, 2003.

Paola Bertocchini, Manuel de formation pour le professeur de FLE. – Paris: Cle international, 2017.

Philippe Liria, L'approche actionnelle dans l'enseignement des langues. – Maison des langues, 2010.

Pierre Martinez / La didactique des langues étrangères /JOUVE – 2011, 127 p.

Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання. Відділ сучасних мов. – Страсбург: «Ленвіт». – Київ, 2003.

6. Стилістика французької мови

Стилістика та предмет її дослідження. 5 стилістик. Функціональна стилістика та її зв'язок з іншими лінгвістичними дисциплінами. Стилістика як власне лінгвістичне та екстралінгвістичне явище. Поняття норми у стилістиці.

Критерії визначення функціональних стилів. Фонетичні, лексичні та граматичні особливості розмовного стилю. Мовленнєві рівні/регістри. Лексичні та граматичні особливості науково-технічного стилю. Офіційно-діловий стиль і його лексико-граматичні характеристики. Визначальні лексико-граматичні риси медійного стилю. Особливості рекламного тексту.

Епістолярний стиль, його історія та головні характеристики. Ділове листування.

Стиль художньої літератури та його особливості. Роль синонімів у комунікації та їхні функції у художньому тексті. Типологія текстів та їх основні характеристики. Різноманітні типи тонів у текстах художньої літератури та їх особливості. Класифікація стилістичних фігур та їхнє значення у художньому тексті. Поняття експліцитної та імпліцитної інформації у художньому тексті.

Зв'язність тексту та засоби її вираження. Структура тексту.

Література

1. Hébert Louis. Introduction à l'analyse des textes littéraires. 2023. Editeur Garnier. – 748 p.
https://classiques-garnier.com/introduction-a-l-analyse-des-textes-litteraires.html
https://ajmp.uwr.edu.pl/2022/12/29/vol-17-2022-special-issue/

2.Adam J.-M. Introduction à l'analyse textuelle du discours [in :] La linguistique textuelle. 2020. – pp. 23-67. https://www.cairn.info/la-linguistique-textuelle--9782200626501-page-23.htm

3.Maingueneau D. Manuel de linguistique pour les textes littéraires. Paris : Armand Colin, 2020. – 394 p.

4. Кость Г. La stylistique française=Стилістика французької мови: навч. посібник / Ганна Кость. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2017 р. – 264 с.

5. Kost H. Les marqueurs sémantiques de la cohérence textuelle [in :] Romanica Cracoviensia 1 : 2019. – p. 11-20. https://www.ejournals.eu/Romanica-Cracoviensia/2019/Tom-19-Numer-1/.

6.Mansour L. Propositions pour une analyse linguistique d'un texte traduit /Web of Conferences 1(2261-2424):1161-1175, 2012.

7.Єщенко Т.А. Лінгвістичний аналіз тексту: навч. посібник / Т.А. Єщенко. – К.: «Академія», 2009. – 264 с.

8. Dictionnaire. Lexique des termes littéraires. Sous la direction de M.Jarrety. Ed. Gallimard, 2001. – 475 с.

7. Теорія та практика перекладу французької мови

В межах дисципліни розглядаються: головні теоретичні засади перекладознавства; предмет вивчення теорії перекладу; теорія перекладу у зв'язку з іншими мовознавчими дисциплінами; типи перекладу; класифікація мов при перекладі; історія та критика перекладу; поняття перекладності, неперекладності. Вивчаються також питання адекватний перекладу та еквівалентності; типи міжмовних лексичних відповідностей; лексичні перетворення при перекладі; переклад власних назв; проблеми транскрипції та транслітерації; види текстової інформації; типи текстів і специфіка їх перекладу.

До тем курсу також входять: шляхи перекладу фразеологічних одиниць. Переклад реалій. Переклад каламбурів. Переклад морфологічних одиниць. Переклад артикля. Переклад множини іменника. Переклад займенників. Складені іменники. Абревіатури. Поняття стилю в теорії перекладу. Розмовний стиль, його лексико-граматичні особливості і переклад. Діловий стиль, його лексико-граматичні особливості і переклад. Науковий стиль, його лексико-граматичні особливості і переклад. Публіцистичний стиль, його лексико-граматичні особливості і переклад. Літературний стиль, його лексико-граматичні особливості і переклад.

Питання історії українського перекладу. Українські перекладачі і їх переклади.

Література

1. A.-L. Robert. Manuel de traduction Anglais > français > anglais - Thèmes et versions littéraires. Classes préparatoires et universités. Grand Format. 2022.

2. St. Schverter, C. Gravet. L'erreur culturelle en traduction. Lectures littéraires. Grand Format. 2020.

3. Жолдак Богдан . Під зіркою Лукаша . Київ : Дух і Літера . 2018.

4. 1. Кияк Т.Р., Огуй О.Д., Науменко А.М. Теорія та практика перекладу. Вінниця, 2006.

5. Кириленко К. І., Сухаревська В. І. Теорія і практика перекладу французької мови. Навчальний посібник. – Вінниця: Нова Книга, 2003. – 148 с.

6. Коптілов В. Теорія і практика перекладу. К, 2003.

7. Максименко О.В. Усний переклад: теорія, вправи, тексти (фр. мова), К, 2005.

8. Москаленко М. Нариси з історії українського перекладу / М. Москаленко // Всесвіт. - 2006. - № 1-2.

9. Стрілець-Запотічна Н.Я. Переклад науково-технічної літератури [Текст] : навч. посіб. для студентів 5-го курсу фр. філології / Н. Я. Стрілець-Запотічна ; Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка, Каф. фр. філології. - Львів : Сорока Т. Б. [вид.], 2014.

10. Стріха М. Український художній переклад: між літературою і націєтворенням. Київ, 2006.

11. Савчин Валентина . Микола Лукаш – подвижник художнього перекладу . Львів : Літопис . 2018.

Електронні ресурси:

Версус перекладацький. https://www.youtube.com/watch?v=U8laruz-DXQ&list=PLlmNukw4oy8L21iTSVBZiJfeL8azhSB7i

Перекладачі 1920-х: неокласики, інтелектуали, ерудити | Versus перекладацький

https://www.youtube.com/watch?v=oGCzt2sEr2c&list=PLlmNukw4oy8L21iTSVBZiJfeL8azhSB7i&index=4

Українізація: затишшя перед бурею | Versus перекладацький
https://www.youtube.com/watch?v=fGBOkarFF8c&list=PLlmNukw4oy8L21iTSVBZiJfeL8azhSB7i&index=5

Переклади Шевченка, Куліша та їхніх сучасників | Versus перекладацький
https://www.youtube.com/watch?v=3diKRBsEUB0&list=PLlmNukw4oy8L21iTSVBZiJfeL8azhSB7i&index=7

Ранкова зоря українського перекладу | Versus перекладацький
https://www.youtube.com/watch?v=-CDQFmVeFwY&list=PLlmNukw4oy8L21iTSVBZiJfeL8azhSB7i&index=9

Переклад у XIX столітті: сильні тексти, виразні голоси | Versus перекладацький
https://www.youtube.com/watch?v=A-5N3WTr4gY&list=PLlmNukw4oy8L21iTSVBZiJfeL8azhSB7i&index=8

Переклад радянської доби: історія спротиву | Versus перекладацький
https://www.youtube.com/watch?v=j3-YxlYBrAI

3,5 тис. перекладів із 18-ти мов - це все унікальний перекладач Микола Лукаш
https://www.youtube.com/watch?v=wfSO3fPc6hw

FRANÇOIS RABELAIS (1483?-1553) : La chair des mots – Une vie, une œuvre [2003]
https://www.youtube.com/watch?v=xr4tX_CkcsU

Intelligence artificielle : qu'en pensent les traducteurs ?
https://www.youtube.com/watch?v=pk16eBwxcZY

DEVENIR TRADUCTEUR ASSERMENTÉ en FRANCE. Je vous explique
https://www.youtube.com/watch?v=7B23B4ycAng

TRADUCTION LITTERAIRE - CONSEILS METHODOLOGIQUES
https://www.youtube.com/watch?v=EwShO0IAzzg

Traducteurs littéraires : aujourd'hui et demain
https://www.youtube.com/watch?v=GQ7RgvfM4yU

La traduction spécialisée : de la théorie à la pratique
https://bilis.com/blog/la-traduction-specialisee-de-la-theorie-a-la-pratique/

8. Національна література

Французька література доби Середньовіччя

Особливості формування і становлення середньовічної літератури Франції: історичний контекст. Періодизація літератури. «Пісня про Роланда» як зразок епічної поеми. Авторство твору, його джерела. Українські переклади. Середньовічний лицарський роман. «Роман про Трістана та Ізольду» як зразок роману бретонського циклу. Франсуа Війон як представник ліричної поезії 15 ст.

(збірки «Малий заповіт», «Великий заповіт»: особливості творчого методу). Українські переклади.

Французька література доби Відродження

Загальні тенденції розвитку літературного процесу Франції у добу Відродження, національна своєрідність французької літератури. Періодизація літератури. Франсуа Рабле як представник Відродження. Аналіз роману «Гаргантюа і Пантагрюель»: ідеї, типові характери. Ронсар і поети Плеяди. «Захист і прославлення французької мови» як маніфест Плеяди. Головні поетичні збірки Ронсара. Українські переклади. Памфлети і поеми Агріппи д'Обіньє. Філософські ідеї «Проб» Монтеня.

Літературний процес в Франції XVII ст.

Доба класицизму у Франції. Головні принципи написання творів: правило 3х єдностей. Театр класицизму: Корнель, Расін, Мольєр. Поезія доби класицизму: «Поетичне мистецтво» Буало. Ларошфуко як творець «Максим». Творчість Лабрюєра. Розвиток байки: творчість Лафонтена.

Розвиток психологічного роману: Мадам де Лафает і її роман «Принцеса Клевська». Розвиток соціально-побутового реалістичного роману (Фенелон та ін).

Французька література доби Просвітництва

Загальна характеристика історико-літературного процесу XVIII ст. у Франції. Філософське підгрунття епохи Просвітництва. Національна своєрідність та періодизація французької літератури. Прево і Лесаж як попередники просвітницьких ідей. Значення творчості Монтеск'є для розвитку Просвітництва. Жанрова і тематична своєрідність творчості Вольтера. Розвиток філософської повісті («Простодушний»). Вольтер-драматург («Заїра»). Дідро-енциклопедист, письменник та драматург. Аналіз реалістичного роману «Черниця». Творчість Руссо: його суспільні, філософські та релігійні погляди. Поняття руссоїзму. Аналіз проблематики роману «Юлія, чи Нова Елоїза». Бомарше як драматург-новатор («Севільський цирульник» та «Весілля Фігаро»).

Літературний процес XIX ст.

Загальна характеристика французького романтизму: періодизація, національна своєрідність, жанрова система. Шатобріан: прославлення християнства у трактаті "Геній християнства", Розвиток жанру роману сповіді: "Атала", "Рене". Огляд творчості де Сталь. Розвиток романтичної поезії . Поетична спадщина Ламартіна. Аналіз збірок А. де Віньї "Поеми античні і сучасні", "Долі". Мюссе-поет: збірка "Ночі". В. Гюго як поет-романтик, романіст і драматург.

Класичний реалізм у французькій літературі XIX ст. Бальзак як письменник-реаліст. Значення його «Людської комедії» для розвитку реалістичного роману. Стендаль як творець психологічного реалістичного роману. Бейлізм. Аналіз проблем та образів роману «Червоне і чорне». Новелістика Стендаля. Флобер і реалізм флоберівського типу: "Пані Боварі", «Проста душа».

Французька література кінця XIX – першої половини XX ст.

Натуралізм у французькій літературі. Втілення засад натуралізму у циклі Е. Золя “Ругон-Маккари”. Бодлер – предтеча поезії символізму. Аналіз збірки “Квіти зла”: проблеми, поетика, новаторство. Поети-символісти Верлен та Рембо. Філософські основи модернізму. Нові художні форми: техніка „потоку свідомості”. Модерністичний роман М. Пруста (“У пошуках втраченого часу”: прустівські періоди, потік свідомості, алюзії). Французька поезія XX ст. (Аполлінер, Елюар, Превер). Характеристика розвитку прози першої половини XX ст. (Жід, Селін). Творчість Р. М. дю Гара. Жанр роману-ріки (“Сім’я Тібо”). Проблема сім’ї та віри у Моріака (“Тереза Дескейру”, “Клубок змій”). Гуманістична спрямованість творчості А. Сент-Екзюпері.

Французька література другої половини XX ст. Постмодернізм.

Екзистенціалізм. Сартр як теоретик екзистенціалізму, його праці “Буття і ніщо”, “Екзистенціалізм – це гуманізм”, роман “Нудота”, драматургія. Екзистенціалізм А. Камю. Його теоретичні праці «Міф про Сізіфа»: проблема вибору, бунту та абсурду. Аналіз роману “Чума”.

Французький театр XX ст. (Жироду, Ануй, Жаррі, Жене). Театр абсурду (Іонеско, Беккет, Жене).

Характеристика розвитку прози другої половини XX ст. (Перек, Турньє, Ле Клезіо, Модіано). Письменниці-феміністки: М.Дюрас, Колет, С. де Бовуар. Теоретичні засади «нового роману» та їхня реалізація у романах Н. Саррот, К. Сімона, М. Бютора. Постмодернізм у літературі останніх десятиліть XX ст. Творчість Ф.Бегбеде. Риси постмодерну у романі «0,99 F».Особливості постмодерністичного роману М. Уельбека. Проблема людини і людства у романі «Можливість острова», «Покора».

ЛІТЕРАТУРА

1. Laffont-Bambiani. Dictionnaire encyclopédique de la littérature française. – Paris, 1997.

2. Lagarde A., Michard L. XIX siècle. Les grands auteurs français. Antologie et histoire de la Littérature – Paris : Bordas, 1985.

3. Lagarde A., Michard L. XVIII siècle. Les grands auteurs français. Antologie et histoire de la Littérature – Paris : Bordas, 1985.

4. Lagarde A., Michard L. XVI siècle. Les grands auteurs français. Antologie et histoire de la Littérature – Paris : Bordas, 1985.

5. Prat M. H., Avierinos M. Littérature. T. 2. XIX et XX siecles. – Bordas, 1997.

6. Valette B., Giovacchini D. Audier C. Antologie de la littérature française. – Nathan, 1989.

7. Valette B., Giovacchini D. Audier C., Teslar van A. P. Antologie de la littérature française et européenne. – Nathan, 1992.

Художні тексти

1. *Пісня про Роланда*
2. *Роман про Трістана та Ізольду*
3. Війон *Малий заповіт, Великий заповіт*
4. Рабле *Гаргантюа і Пантагрюель*
5. Корнель *Сід*
6. Расін *Федра*
7. Мадам де Лафает *Принцеса Клевська*
8. Монтень *Досліди*
9. Прево *Манон Леско*
10. Монтеск'є *Перські листи*
11. Вольтер *Кандід, Заїра*.
12. Дідро *Черниця*
13. Руссо *Юлія, чи Нова Елоїза*
14. Мюссе *Сповідь сина віку, Лоренцаччо*
15. Віньї А. Смерть вовка, Чаттертон
16. Бальзак *Полковник Шабер, Гобсек*
17. Стендаль *Червоне і чорне, Ваніна Ваніні*
18. Флобер *Пані Боварі, Проста душа*
19. Золя *Жерміналь*
20. Бодлер *Квіти зла*
21. Аполлінер *Поезія*
22. Пруст *У пошуках втраченого часу*
23. Жід *Пасторальна симфонія*
24. Селін *На краю ночі*
25. Сен-Екзюпері *Планета людей, Маленький принц*
26. Моріак *Тереза Дескейру*
27. Іонеско *Носороги, Урок*
28. Жене *Покоївки*
29. Сартр *Нудота, Мухи*
30. Камю *Калігула, Чужий*
31. Саррот *Тропізми*
32. Модіано *Вулиця темних крамниць*
33. Леклезіо *Золотошукач*
34. Бегбеде Ф. 99 F.
35. Уельбек М. *Можливість острова*

Затверджено Вченою радою факультету іноземних мов.
Протокол № . 2024 р..
Голова Вченої ради проф. В. Т. Сулим